

Halina Pańczyk

Prace Zakładu Języków i Literatur Słowiańskich Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UAM

Studia Rossica Posnaniensia 9, 231-234

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

HALINA PAŃCZYK
Poznań

PRACE ZAKŁADU JEZYKÓW I LITERATUR SŁOWIAŃSKICH
INSTYTUTU FILOLOGII ROSYJSKIEJ I SŁOWIAŃSKIEJ UAM

Uczestnicząca w organizowaniu rusycystyki w UAM Katedra Literatur Słowiańskich istniała w Uczelni od roku 1949 (w latach 1949 - 1952 jako Katedra Literatur Zachodniosłowiańskich). Kierował nią znakomity bohemista, tekstolog i bibliograf prof. dr hab. Stefan Vrtel-Wierczyński, który nastawił prace badawcze Katedry przede wszystkim na literatury zachodniosłowiańskie i związki literackie polsko-czeskie. Z tego zakresu powstało szereg prac, m. in. edycje homograficzne tekstów staropolskich i *Czeska bibliografia Adama Mickiewicza 1826 - 1960*, wydana pod redakcją prof. S. Wierczyńskiego przez Ossolineum w 1965 roku. Profesor zainicjował także *Polską Bibliografię Literacką*, opracowywaną przez IBL PAN. Wychodzi ona do dziś i zawiera materiały od 1944 roku, w tym również dotyczące recepcji literatur słowiańskich w Polsce.

Po śmierci prof. Wierczyńskiego kierownictwo Katedry powierzono w roku 1964 doc. dr hab. Halinie Pańczyk. Tradycję bohemistyczną kontynuował w Katedrze uczeń prof. Wierczyńskiego — adiunkt dr Jan Dutkowski, który opublikował szereg artykułów o literaturze czeskiej II połowy XIX i XX wieku. Katedra zmieniła jednak swój profil naukowy, poszerzając problematykę badawczą o literatury południowosłowiańskie i kontakty literackie Polski z nimi.

W związku z tymi pracami, jak również by zapewnić Uczelni lektoraty języków słowiańskich, Katedra uruchomiła w roku akademickim 1964/65 lektorat języka serbsko-chorwackiego, a w latach 1967/68 - 1969/70 — lektorat języka bułgarskiego. Prowadziły je osoby spoza Uczelni, na zasadzie godzin zleconych. Pierwszy — dr Zofia Kawecka, emerytowany dyrektor Biblioteki Głównej UAM, urodzona i wychowana w Jugosławii, drugi — Bułgarka, mgr Niedziałka Szarowa Romanowska.

Katedra Literatur Słowiańskich — współpracując z nowo utworzoną w roku 1965 Katedrą Filologii Rosyjskiej — skierowała zainteresowania

badawcze także na zagadnienia porównawcze literatury polskiej i rosyjskiej. H. Pańczyk prześledziła motywy liryki modernizmu polskiego i rosyjskiego oraz opracowała temat *Rewolucyjne idee w nurcie krytyki modernizmu rosyjskiego*. Dr Dutkowski — z problematyki czesko-rosyjskiej przygotował artykuł pt. *Udział Jarosława Haška w Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej*. Prace te opublikowano w „Zeszytach Naukowych UAM, seria Historia”, zeszyt 9, Poznań 1968.

Po utworzeniu Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej UAM w roku 1969 nowo powstały z Katedry Literatur Słowiańskich Zakład Języków i Literatur Słowiańskich w Instytucie, kierowany przez doc. dr hab. Halinę Pańczyk, zwiększał stopniowo liczbę młodych pracowników naukowo-dydaktycznych, specjalizujących się w literaturach zachodnio- i południowosłowiańskich. Dla podnoszenia ich kwalifikacji językowych i erudycyjnych umożliwiono im uczestnictwo w kursach wakacyjnych w Bułgarii, Jugosławii i Czechosłowacji oraz wyjazdy na roczne staże naukowe do krajów słowiańskich. Do Czechosłowacji wyjeżdżał kilkakrotnie dr Jan Dutkowski. Na letnie seminarium dla bułgarystów i slawistów w Sofii — w roku 1968 — doc. H. Pańczyk, w roku 1969 — dr J. Dutkowski, w roku 1970 i kilkakrotnie w latach następnych — mgr Bogdan Krupski.

Dr Jan Dutkowski — prócz licznych artykułów i recenzji (w sumie około 30) z zakresu bohemistyki, publikowanych w polskich i czeskich wydawnictwach naukowych, m. in. w czasopiśmie „Slavia Occidentalis”, którego był wieloletnim sekretarzem redakcji, wydał drukiem w wydawnictwie PTPN monografię twórczości Niemcowej (1972). Przygotował pracę habilitacyjną na temat prozy epickiej polskiej i czeskiej II połowy XIX wieku, zamówioną do druku przez wydawnictwo czechosłowackie do tomu zbiorowego. W II semestrze roku akademickiego 1973/74 dr Dutkowski, doświadczony specjalista, przeniósł się do Uniwersytetu Śląskiego, gdzie uruchomiono kierunek studiów bohemistycznych.

Mgr Bogdan Krupski dzięki kilkumiesięcznym pobytom na stypendium w Sofii i w Płowdiw dobrze opanował język bułgarski i na podstawie materiałów polskich i bułgarskich opracował 9 artykułów, publikowanych w Polsce i w Bułgarii. Dotyczyły one bułgarskich programów modernistycznych w czasopiśmiennictwie literackim początku XX wieku oraz kontaktów literackich polsko-bułgarskich, tj. zagadnień w Bułgarii dotąd nie opracowanych. Wydał drukiem też 2 eseje o współczesnej prozie bułgarskiej oraz pracę *Literatura bułgarska w wykładach paryskich A. Mickiewicza*. Na ten ostatni temat wygłosił w Bułgarskim Radio 2 prelekcje w języku bułgarskim. Mgr Krupski pod kierownictwem naukowym doc. dr hab. H. Pańczyk napisał rozprawę doktorską pt. *Rola modernistów polskich w życiu literackim Bułgarii do roku 1925*. Doktorat uzyskał w UAM w maju 1976 roku. Adiunkt dr Bogdan Krupski prowadzi dalsze badania nad literaturą bułgarską XX wieku.

Dr Aleksandra Stankowicz, adiunkt, serbokroaatystka opracowała szereg publikacji z literatury Bośni XX wieku w artykułach: *Twórczość poetycka Isaaka Samokowli (Sposób obrazowania)*, *Wczesna proza Isydory Sekulić*. Wydała także książkę pt. *Proza artystyczna I. Samokowli* — PAN 1976 r. Na Kongres Sławistów w roku 1978 przygotowuje 2 tematy: *Dramat bośniacki okresu międzywojennego* i *Liryzowana proza Ivo Andrića*.

Mgr Ewa Krasucka-Kraszewska, starszy asystent, słowacystka ma 1 publikację z poezji modernizmu słowackiego pt. *O symbolice Iwana Kraski*. Obecnie pracuje nad problematyką naturalizmu w literaturze czeskiej i słowackiej, jego związkami z realizmem oraz nad zagadnieniem historyzmu w powieści słowackiej XX wieku.

Mgr Barbara Mytko-Szyk, starszy asystent, skupiła uwagę badawczą na zagadnieniach typologicznych poezji polskiej i czeskiej XX wieku. Przygotowuje rozprawę doktorską — szeroko podbudowaną teoretycznie — na temat: *Czeskie i polskie przekłady poezji G. Apollinaire'a*. Temat ten opracowuje autorka przy zastosowaniu metody komparatystycznej.

Mgr Bogusław Zieliński, starszy asystent, nastawiony jest na specjalizację z zakresu literatury serbskiej. Ukończył letnie seminarium kultury i języka serbskiego w Belgradzie w 1976 roku. Jako historyk literatury i socjolog pracuje nad zagadnieniami socjologii literatury, tj. tematyką miasta w serbskiej prozie narracyjnej XX wieku. Przygotował do druku pracę na temat środowiska miejskiego w nowelistyce Ivo Andrića.

Spośród tych pięciu młodych pracowników naukowo-dydaktycznych Zakładu — troje zajmuje się pracą badawczą nad literaturami południowo-słowiańskimi, dwoje — nad zachodniosłowiańskimi.

Doc. dr hab. H. Pańczyk pracuje nad problemami: „Liryka bułgarska pierwszych dwu dziesięcioleci XX wieku wobec inspiracji francuskich i rosyjskich” oraz „Modernizm polski i rosyjski w kręgu zagadnień sztuki (Literatura wobec sztuk plastycznych i muzyki)”. Opracowywała przez wiele lat także recenzje wewnętrzne materiałów historycznoliterackich do „Slavii Occidentalis”.

Prócz tematów indywidualnych pracownicy Zakładu jako zespół pod kierownictwem doc. dr hab. H. Pańczyk przygotowują do druku bibliografię rozumowaną sławców wielkopolskich XIX wieku (druki zwarte i czasopisma) ważną dla Wielkopolski, potrzebną zarówno historykom, jak etnografom i literaturoznawcom, rzucającą światło na wielostronne zainteresowania sławistyczne Wielkopolski XIX wieku. Będzie to I tom Bibliografii sławców wielkopolskich wydanej przez PAN, tom II, tj. Bibliografię XX wieku — przygotowuje Pracownia Sławistyczna PAN w Poznaniu. Po zakończeniu tych prac Zakład planuje opracowanie tomu artykułów historycznoliterackich w oparciu o materiały wyżej wymienionej bibliografii.

W zakresie dydaktycznym pracownicy Zakładu Języków i Literatur

Słowiańskich prowadzą konwersatoria z literatury powszechnej i z literatur słowiańskich dla studentów filologii rosyjskiej, seminaria magisterskie dla rusycystów, wykłady z literatury rosyjskiej i wykłady monograficzne z literatury bułgarskiej oraz w okresie wakacji (lipiec, wrzesień) — z literatury polskiej dla studentów z ZSRR, przebywających w miesiącach letnich na praktykach w Instytucie Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej.

Prowadzą także dla Uczelni lektoraty języków: bułgarskiego, czeskiego (dr Tadeusz Wróblewski), słowackiego i serbsko-chorwackiego.

Lektoraty języka białoruskiego i ukraińskiego podjąć mogą — w miarę zapotrzebowania na nie ze strony słuchaczy — pracownicy naukowo-dydaktyczni Zakładu Języka Rosyjskiego i Zakładu Metodyki Nauczania Języka Rosyjskiego Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej.